

Broj: 01-207/21-3
Podgorica, 15.04.2022. godine
MK

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 28 i 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11 i 32/14), nakon završenog ispitnog postupka daje

MIŠLJENJE

1. Uvod

1. Zaštitnik je nakon navoda u medijima pokrenuo ispitni postupak po sopstvenoj inicijativi radi ostvarivanja zdravstvene zaštite za djecu. Naime u pojedinim medijima – www.rtcg.me članak pod naslovom „Priprema djece za magnetnu u CG agonija“¹ se između ostalog navodi: da je put za magnetnu rezonancu za bebu ili mlađe dijete ogroman šok za roditelja; da priprema za snimanje magnetnom rezonancom je agonija u nizu kroz koju moraju proći i djeca i njihovi roditelji; da majka malog djeteta navela svoje loše i traumatično iskustvo, kako za dijete i roditelje; da nakon neuspjelog skenera koji je rađen uz pomoć dijazepama, morali su da rade magnet; da se priprema za magnet vrši tako što se dijete najčešće budi u četiri ujutru i drži se budnim do zakazanog termina kako bi moglo da zaspi tokom snimanja i bude nepomično; da u pripremljenoj sobu u kojoj treba da se uspava, vlada velika buka i neuslovno je za pripremu; da snimanje veoma često ne uspijeva, te da ni treći pokušaj magnetne, nakon pet dana ponovo nije uspio, jer se dječak zbog buke probudio.

Zaštitniku se usmenim putem takđe zbog ovog problema obratio i roditelj koji nije želio da se njegovo ime otkrije u postupku, navodeći da je snimanje MR za dijete veoma stresno, često neuspješni i da je u saznanju da se snimanje u zemljama u okruženju obavlja na lakši način za dijete.

2. Postupanje Zaštitnika

2. Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak i zatražio izjašnjenje od JZU Kliničkog centra Crne Gore. U izjašnjenju te ustanove se navodi: da je za 14 mjeseci urađeno 21362 snimanja MR-om kod djece, te da nije bilo niti jedne podnijete žalbe; da Institut za bolesti djece radoslaže sa jednim od najsavremenijih uređaja za snimanje magnetnom rezonancom; da na zvuk koji taj aparat proizvodi nije moguće uticati, a javlja se usljed vibracije kalemova (gradijenata) u cilju formiranja signala koji će kompjuter moći da prepozna; da se procedura pripreme pacijenata sprovodi na isti način kao u najsavremenijim bolnicama u svijetu; da postoje dva načina pripreme pacijenata za snimanje: prirodni put i totalna anestezija; da medicina uvijek, kada postoji mogućnost, bira prvi izbor, jer je totalna anestezija kod djeteta drastično agresivniji tretman; da ne postoji opšte pravilo, već ljekari koji su usko specijalizovani, u konsultacijama sa kolegama, odlučuju na koji način će pacijent biti pripremljen, u najboljem interesu djeteta; da uz zahvalnost na interesovanju za ovu temu, ističu da Klinički centar Crne Gore, ima sistemski riješeno

¹ <https://rtcg.me/vijesti/drustvo/353814/priprema-djece-za-magnetnu-u-cg-agonija.html>

pitanje internih kontrola rada i eventualnih žalbi; da se zaštitnici prava pacijenata u posljednjih 14 mjeseci nije žalio ni jedan pacijent povodom snimanja magnetnom rezonancom u Institutu za bolesti djece.

3. Utvrđene činjenice

3. Iz pritužbe, izjašnjenja proizilazi:

- da KCCG – Institut za bolesti djece obavlja dijagnostičke metode – MR snimanje djece;
- da je u posljednjih 14 mjeseci u Institutu za bolesti djece (IBD) urađeno 2.132 snimka magnetnom rezonancom;
- da postoje dva načine pripreme za ovo snimanje: prirodni put i totalna anestezija;
- da ljekari koji su usko specijalizovani, u konsultacijama sa kolegama, odlučuju na koji način će dijete - pacijent biti pripremljen, u najboljem interesu djeteta;
- da Institut Zaštitnika prava pacijenata - koji postoji i pri KCCG-u i koji je uveden u javne zdravstvene ustanove od 2011. godine, nije primio ni jednu žalbu-primjedbu na obavljanje ove dijagnostičke metode;

4. Relevantni propisi

Domaće pravo

4. Ustavom Crne Gore („Sl. list CG“ br.1/7, 38/13) utvrđeno je:

Dijete uživa prava i slobode primjerno njegovom uzrastu i zrelosti.(Član 74/1)

5. Konvencijom o pravima djeteta UN-a utvrđuje se:

„1. U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja. (Član 3. stav 1)

6. Zakon o pravima pacijenata ("Službeni list Crne Gore", br. 40/10, 040/11) propisuje:

Jednako pravo na kvalitetnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu garantuje se svakom pacijentu u skladu sa njegovim zdravstvenim stanjem, opšteprihvaćenim stručnim standardima i etičkim načelima, uz pravo na ublažavanje patnje i bola u svakoj fazi bolesti i stanja, na svim nivoima zdravstvene zaštite. (čl. 2)

Medicinska intervencija nad maloljetnim pacijentom ili pacijentom lišenim poslovne sposobnosti može se preduzeti uz pristanak njegovog zakonskog zastupnika ili staraoca. (čl. 17/1)

Pacijent kome je uskraćeno pravo na zdravstvenu zaštitu ili određeno pravo utvrđeno ovim zakonom, odnosno pacijent koji nije zadovoljan pruženom zdravstvenom uslugom ili postupkom zdravstvenog ili drugog radnika zdravstvene ustanove može podnijeti prigovor.

Za maloljetnog pacijenta, odnosno pacijenta lišenog poslovne sposobnosti prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi njegov zakonski zastupnik, odnosno staralac.

Prigovor se podnosi direktoru zdravstvene ustanove ili ovlašćenom licu (u daljem tekstu: zaštitniku prava pacijenata). (čl. 31 st. 1-3)

5. Zaključna ocjena

7. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka Zaštitnik nije utvrdio da je Klinički centar Crne Gore povrijedio prava na zdravstvenu zaštitu djeci u postupku dijagnostičke metode MR snimanja. Naime u toj

ustanovi – Institutu za bolesti djece Podgorica, obavlja se snimanje djece – pacijenata magnetnom rezonancom.

8. Primjećuje se da se djeca – pacijenti, pripremaju za pomenutu proceduru na dva načina, prirodnim putem i totalnom (opštom) anestezijom. KCCG u izjašnjenju ističe da se uvijek, kada postoji mogućnost, bira prirodni način pripreme djece za snimanje, imajući u vidu da je totalna anestezija veoma agresivniji tretman. Takođe naglašava da ljekari specijaliste, u konsultaciji sa kolegama, odlučuju na koji način će pacijent biti pripremljen, u najboljem interesu djeteta.

9. Shodno Zakonu o pravima pacijenata, pacijent kome je uskraćeno pravo na zdravstvenu zaštitu ili određeno pravo utvrđeno ovim zakonom, odnosno pacijent koji nije zadovoljan pruženom zdravstvenom uslugom ili postupkom zdravstvenog ili drugog radnika zdravstvene ustanove, može podnijeti prigovor direktoru zdravstvene ustanove ili zaštitniku prava pacijenata.

10. Zapaža se da Zaštitnik prava pacijenata Kliničkog centra, za poslednjih 14 mjeseci nije primio niti jednu žalbu pacijenta, odnosno roditelja/staratelja povodom snimanja MR-om.

Zaštitnik podsjeća na uspostavljeni mehanizam zaštite prava pacijenata pa pacijenti – roditelji / staratelji djece koja se liječe u KCCG-u, ukoliko nijesu zadovoljni pruženom zdravstvenom uslugom ili postupkom ljekara ili zdravstvenog/drugog radnika, mogu iskoristiti pravo na prigovor rukovodiocu ustanove ili zaštitniku prava pacijenata, koji će razmotriti prigovor i s tim u vezi donijeti određene odluke. Ukoliko bi za neki vid liječenja ili proceduru zabilježeni prigovori roditelja/staratelja ili djece, svakako da bi nadležni koji o tome odlučuju pokušali da iznađu rješenje u cilju ostvarivanja najvišeg nivoa zdravstvene zaštite za dijete, istovremeno cijeneći i najbolji interes u svakom pojedinačnom slučaju.

11. Kod ovakvog stanja stvari, u ovom trenutku ne postoje razlozi za dalje postupanje Zaštitnika u konkretnom slučaju.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Snežana Mijušković**

D-na:

- KCCG Podgorica
- a/a